

Ale kommun:
Karin Blechingberg 0303-33 07 12

Surte lager-service:
Rune Sporre 031-98 20 50

Göteborgs hamn (GHAB):
Åsa Friis 031-731 21 79
Björn Sigström 031-731 23 03

Tyréns:
Ulf Johansson 031-60 63 29

TYRÉNS 2

Erosion, skred och sedimentation av förorenade massor – Problem och problemägare i Göta älvdalen

Inledning:

- Presentation av två problemägare med olika problemställningar
- Göta älvdalen – Bakgrund, geologi
- Göta älvdalen – Industriell utveckling
- Tillsyn och ansvar för förorenad mark samt stabilitetsproblem

Ale kommun/ Surte Lager-service:

- Problemställning – Bakgrund, utredningar, åtgärder
- Processen att ansöka om statliga bidragsmedel
- Ansvarsfrågan - Rimlighet

Göteborgs hamn:

- Problemställning – Slutstation för förorenade sediment
- Åtgärder - Muddring, hantering av förorenade massor
- Ansvarsfrågan - Rimlighet

TYRÉNS 3

Göta älvdalen - Geologiska förutsättningar

- Göta älvdalen – En sprickdal med mäktiga finkorniga avlagringar
- Leran är avsatt som sediment och är löst lagrad – Låg hållfasthet
- Leran är avsatt i havet – Strukturen innehåller saltkristaller, utlakning ger kvicklera
- Geometri – Relativt flacka slänter mot Göta älv respektive branta mot bergssidorna

Sammantaget ger detta låg säkerhet mot skred

Hydrogeologiska förutsättningar

- Genom Göta älvdalen går en av Sveriges största älvar
- Stora flöden och lösa avlagringar - Erosion
- Under leravlagringarna finns ett friktionslager – Artesiskt grundvatten

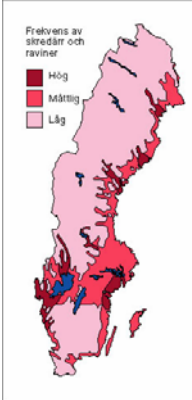
Sammantaget ger detta risk för skred

TYRÉNS 4

Göta älvdalen - Människlig påverkan

- Älvdalen är hårt exploaterad
  - Variationer i grundvattnet, varierande laster m.m.
- Fartygstrafik och regleringar – Ökad erosion

Sammantaget ökar detta risken för och konsekvensen av skred ytterligare

TYRÉNS 5

Utvecklingen i Göta älvdalen

- Handel och sjöfart fick under tidig medeltid stor betydelse (Gränsland och transportled)
- Byggnation av slussar under 1600 och 1700-talet (Lilla Edet 1607) och (Trollhätte kanal 1800)
- Göteborg som handelstad (Napoleonkrigen, 1806-1809)
- Järnvägens utbyggnad 1860-talet
- Vattenkraftens utbyggnad 1900-talet (1910 Trollhättan)
- Flera regleringar genom åren, största 1937
- Parallell industriell expansion – Mekanisk industri, glasbruk, pappersbruk, varvsindustri, kemisk industri m.m.

TYRÉNS 6

Föreerade områden – ansvar, tillsyn och bidrag

Ansvar:

- 1:a hand: verksamhetsutövaren
- 2:a hand: fastighetsägaren
- I vissa fall kan staten träda in

Tillsyn:

- Stora objekt: länsstyrelsen
- Mindre objekt: kommunen

Bidragsgivare:

- Naturvårdsverket via länsstyrelserna (SFS 2004:100)

Bidragssökare:

- Huvudman, ex. kommun, fastighetsägare el dyl.

TYRÉNS 7

Skredkänsliga områden i Göta älvdalen – ansvar, tillsyn och bidragsgivare

Ansvar:

- Fastighetsägaren
- Den som upprättar erosionsskydd - Påtar sig ansvar
- Sjöfartsverket och kraftbolagen begränsat ansvar enligt vattendom

Tillsyn:

- Göta älvdalen – Regeringsuppdrag bevakning och rådgivning: SGI
- Kommunal tillsyn vid bygglovs- och planärenden (SGI teknikstöd)
- Kommunerna har tillsyn men staten kan överpröva – Länsstyrelsen (SGI teknikstöd)

TYRÉNS 8

Skredkänsliga områden – ansvar, tillsyn och bidrag

Akuta händelser:

- Räddningstjänsten i respektive kommun ansvarar för hälsa och säkerhet (SGI teknikstöd)

Bidragsgivare:

- Räddningsverket (SGI teknikstöd)

Bidragssökare:

- Endast kommuner, fastighetsägare söker via kommunen

Bidragsgivare:

- Kraftbolagen har avsatt pengar i form av bygdemedel

Bidragssökare:

- Föreningar, samfälligheter m.m.